

Latwesch u Awisse.

Nr. 26. Zettortdeena 29tā Juhni 1844.

J a u n a s f i n n a s.

Kursemmes Waldischanas-teesa ar to Nr. 3245 taī 6tā Aprila deenā 1844 irr pawehle-
jusi zaur fluddinaschanu sinnamu darricht:

- 1) teem semneekeem, kas sawas nodohschanas un mafschanas pehz repartitiones, tas irr:
pehz teefas nolikschanas pareisi irr eemaksajuschi, teem ne buhs par Mahtineem sih-
mes aisturreht, ka tee irr usteikuschi tas pagasta palist;
- 2) schihs sihmes teem ne warr talabb aisturreht, ka tee no pagahjuscheem gadbeem fo no
mafscchanahm buhtu parradā palikuschi, jo muischas waldischana pee tam wainiga,
ja tee parradi naw peedsihti, un arri — ja weens woi ohtrs buhtu ar mafschanan
palizzis pakka, — tee zitti pagasta lohzeckli jaw par winnu Krohnim wissas mafschana
issk gadd irr atlihdsinajuschi;
- 3) tannis pagastōs, kur dsumtskungs no sawas kabbatas Krohnim wissas mafschanas irr
nomaksajis, tur ne buht ne buhs no kahda pagasta lohzeckla, kas sawu pagastu dohma
atstaht mafschanas atrassicht, jo pee tahdas buhschanas warr lehti sapraast, ka eeksch
tahs muischas klausibas arri tahs Krohna nodohschanas irr eestaititas eekschā, ta ka
tee pagasta laudis kaut naudu ne dewuschi, tak naudas weetā darbus strahdajuschi, un
ja schi norunna arri ne buhtu eeksch kumtraktes eewilcta, tad winna tatschu kluusu irr
pastahwejusi. Eeksch tahdeem pagasteem tad nu tee pagasta laudis zaur saweem dar-
beem wissas prassischanas irr atlihdsinajuschi un muischai ne peenahkahs no weena woi
ohtra pagasta lohzeckla ihpaschu parradu atlihdsinachanu atrassicht;
- 4) kad zittas muischas waldischanas irr apgalwoschanu jeb kauzioni prassijuschi lihds jau-
nas israfischanas laikam, tad buhs sinnah, ka taggad — kur issk gadd us zittu no-
waddu warr likt pahrrakstitees — schi apgalwoschana tikween us weenu gaddu dohdama;
- 5) kur pee aprinku teefahm suhdsibas par scho leetu buhtu eesuhdsetas, tur aprinku tee-
fahm tahdas leekas prassischanas no muischas waldischanas pusses buhs atraidiht, un
scho leetu teem suhdsatajeem skaidri islik, lai ne kluhtu laudim ta walla atrauta no
weena nowadda us ohtru aiseet, un lai buhtu likumi pareisi wehrā likti.

Alppaksch tahs pawehleschanas stahw rakstihts:

(S. W.)

F. Ebeling,
Waldischanas rahts.

Kursemmes Biwil-Guberneers:

C. von Brewern.

A. Beitler,
Waldischanas rahts.

J. W. Diederichs,
Waldischanas raths.

v. Wolfschwing, Waldischanas sekretchrs.

• Padohms, woi buhs eet par skohlmeisteru, woi ne.

(Skattees Nr. 25. Beigums.)

Ja gribbi faru behrnu par skohlmeisteru mahzib, skohlmeistera ammatā laist, tad apzerre wissu papreefschu: kahda dabba tawam dehlam irr? Us ko winna prahs nessahs? Woi prahs tam nessahs pascham gauschi us grabmatahm? Kahda winnam galwa pee mahzibas bijū, woi winsch pats irr weegli jeb gruhsti tu mahzibu eenehmees, ko tam dewe? Un ja winsch kahdu mahzibu galwa bija eenehmis, zif ilgi ta mahziba tam eeksch galwas paliske. Trihs leetas waisjaga skohlmeisteram buht, weegla eenem-schanahs, prahs kas dsennahs us mahzibu, un galwa kas mahzibu paturr.

Skohlmeisteram tik dauds irr jamahzahs, tik wissai dauds irr jamahzahs, ka ja tam gruhsta galwa, tam nabbadfinam mahzotees kaidri irr japeelk dullam. Esimu pats Schinaqua! daschu skohlmeisteru mahzijis, un effam abbi diwi bahli palikfuschi waiga. Deewa lai peedohd grehkus! es no ahtrahm dusnahm, skohlmeisters no bailehm. Kad usfauzu bohrgi wirsu: Kundsin, es tew rahnischu, zif Wahzeetim weeglas deenas, welz nu — atbildi nu, tad bija labbi, ka atgaddijahs man vihypi turreht sohbos un duh-mus laist zaur nahsun! — Tu winnam fakki, stabsti, runna, isleez weenadi un ohtradi, welzi ar krihtu melnu us baitu, plubst wiham freedri pahr waigeem, winsch no puhschahs, nosennahs, nowaidahs, lausch pirkstu kaulus, ka brifschke ween appafsch galda, un jo tu skattees tam stipri wirsu, jo tam ne sekkahs. Winsch tew ne ku-stahs ne no weetas, dohma ka winsch buhtu pa-wissam no wissa padohma, no wissa prahsa, no wissas fapraschanas palizzis tuksch. Woi Deewin, kahds puhlinsch skohlmeisteru mahzib! Pee zitta skohlas behrna, tu dohma ta: ja ne gribbi, jeb ja ne warri, lai Deewa rohfä! bet ja skohlmeisters ne gribbehs, jeb ne warrehs, tad tuhktoschu behrnu tumfiba un nefapraschana kriht us mannu dwehseli. Zits eenemnahs weegli pee mahzibas, bet winsch irr kuhts. Warr sehns

deesgan wesumu wilst, bet winsch ne warr norint us krehsla. Kad winsch masu brihtinu us krehslu irr posehdejis, tad tam useet warren leelas neese-schanas, un tahs ne warr zittadi glahbt, kā ar pahtagu. Zahdam jawelk diwejadas strihpas, us tapheli un us biksahm. Ja Lawam behrnam tahda dabba, tad arri par skohlmeisteru ne geld, bet ja winsch irr palehns, un gudrs un prahtgis, tad buhs labs. Zits pehz tahs wirfs peeminne-tas neesefchanas warretu deesgan mahzitees, bet galwa tam irr kā feetisch. Usnemt un fanemt to mahzibu tam irr weegli, bet winsch to mahzibu ne paturr. Schodeen winsch tew atbild wissu labbi un pareisi, prässi pehz kahda laizina: winsch tew ne sinn ittin ne kā. Schodeen winsch tew fakka faru tizziby pareisi, riht winsch tew atbild ta: Es tizzu weenu garru, weenu frehtu kristigu draudisbu, weenu swchtu basnizu, weenu augschamzelischau to grehku un pameschaz nu to meefu, un muhschigu bishafchanu. Medsi nu, klausees nu! Grehki tam zellabs augscham, meesas tam pasuhd, un tam japeelk eeksch muhschigahm bailehm! Ja gribbu us-nemt terwim runnah t no kibbeles, kas ar behr-neem irr, tad jaw gals man ne buhs, bet laidi-schu wallodu faru us to pufsi, fur wehl ta lai-schama irr.

Skohlmeistera ammats irr jauks ammats, irr svehts ammats, irr teizams ammats, irr ammats kas apseds to grehku pulku, kas buhs svehts un schehlohts no ta Kunga, ja ta Bunga labbad, ja Deewa labbad scho ammatu us-nemsi. Mahzitajs un skohlmeisters, schee diwi ammati man parwissam wairak tee patihkamee ammati irr. Skohlmeisters warr neissakkamu, neisteizamu svehtibu pagastam nest. Mahzitajam wairak jadarbojabs ar isaugufcheem laudim, un wezzu kohlu gruhsti lohzi; bet skohlmeisteram tee sihkee kohzini, kas wehl weeglaki paloh-kami. Apdohma katri reis, kad tu no rihta ap-stahjees pee fawa galda behrnus mahzib, ka taws Pestitajs fakka: ko juhs teem wissu-masa-keem starp manneem brahleem effat darrijuschi, to juhs mannim effat darrijuschi. Utgahdajees kahds behrnu-mihlotajs Lawa Pestitajs irr bijis,

zik winsch, ja winsch buhtu Tawā weetā, ar teem behrnineem mihligi un pasemmigi runnati! Ja taws behrns irr launs — apdohma zik tahlu winsch warr grint, ja tu winnu ne glahbst; ja winsch tew rāhdahs labs — apdohma zik tahdam behrniam irr Deewam japateiz! — Tu effi tas pīrmais, kas tam behrniam to fīrdswētinu isstrahda un iskohpj, ka tas Deewa wahrdinsch, tas svehtais graudinsch winna fīrdi warr weetu atraſt. Ja zaur Tawu mihlestibu, ar ko Tu winnam runna un stabsti, no ta trihsweeniga Deewa darbeam, no wezztehwu dīhwoſchanas, tam behrniam atwerrahs prahinsch, ka winsch no wissas fīrds wakkarōs luhdsahs: Muhsu tehwos debbesiſ! un aſkal no rihteem: Af Jesu, mihlais Pestitajs! Kaut es ikbrihschu apdohmajs u. t. j. pr. apdohma, woi Tewim tas ne nessihs Deewa svehtibū! — Zeet sawu tulſchibū, nopushtees, bet lai tawa fīrds paleek weegla pehz nopushtschanahm! Pīrmeem mahzitajeem tas Rungs fazzija: ne nemmeet nedſ tarbu libds, nedſ mazzinu, nedſ apwilku, kats strahdneefs irr sawas algas wehrts, un schee pīrmee bija spebzigi un ſtipri un warreni un svehtiti mahzitaji. Nu juhs tee pīrmee ſkohlmeifteri, kam irr jawelk tahs pīrmas pehdas ſkohlmeiftēra ammatam, zeetat arri Juhs sawu nabbadibū un tulſchibū Deewa labbad, un sawu mihlu behrninu labbad. Ja tu dohma aſtaht to pagastu mantas pehz, talabb ka tew naw labbaka maiſe, ka Tew pahrfuhleja maiſe, af lai tad Jesuſ Kristus Tewim usfauz us tawa durwa ſleegfna kahju lik-damam tohs wahrdus: Dehls! woi tu mannis mihlo? Un aſkal — woi Tu mannis mihlo? Un wehl: woi Tu mannis mihlo? Un lai tad Tew irr tahds prahis greestees atpalkat un pee ſewim dohmaht: lai Deewa rohkās, woi tad ne iſtikſchu ir ar to masumu! Pee Deewa tik turrees ſtipri, un tizzi mannam wahrdam, Tew ne truhks Tawa maiſite. Graudinsch pee graudina, graſſis pee graſcha laſſahs kohpā. Taggad Tawu labbu zihniſchanu wehl ne atſiſt, gan jaw to atſiſh! Paliks kluffu tee gudrineeki un prahntneeki, un tee noſahrgs pehz waigā, ja Tu launu teem atmaksasi ar labbu; ja winnu mulka wallodu ar

pazeetibu un ar kluffubuhſchanu panefiſi. Zik reis to pats eſinu atraddis pee ſawa animata; kas mannu gohdu irr ahriht isahrdijis un to gohda apgehrbu mannim luppatu luppatoſs irr ſaplehtis, pehz gaddeem tohs luppatinus pats pehz irr ſalaffijis un tik jaufi ſafchuis kohpā, ka neweenu wiſliti ne warreji pehz eeraiſiht, ka buhtu Tewim jadohma: wissa drehbe irr gaſtawa auſta no ſtellehim naſkuſi, ar wiſfahm peedrohleinhim un apkaļu un knohpehim un knohpu zaurumeem. Kristus ſiſpraks par wellu un tumſiba ne warr gaifmai ilgi atturretees prettim, tāpatt arri — ja ar mihlestibu tohs behrnimus mahzifi us labbu, ja Deewu ſirſnigi luhgdaſees Tewin iſdohſees wiſneem grebkus atdiht nohſt — ne truhks Tewim pateiziba un mihlestiba, un ja ſchihs dahwanas buhſi atraddis, tad preezajees un gawile, tad tu ne mirſi badda, tad Tew buhs Tawa iſtikſchana, tad buhs Tew dauds ir pee maſuma. Un tā mannas dohmas arri wehl ſtahw: kad buhſim druzin wezzoki, kad tee matti jaw ſahks ſirmi galwā palikt, tad winni ſinnahs muhs gohdaht, muhs mihloht, muhs pateikt, un winni svehtihs muhsu wahrdu un to turrehs labbā peeminnā. Beigſchu nu sawu walldo. Ja gribbu ſtahſtiht no ſkohlmeiftēra preekeem, tad janemim no debbesu walſtibas walldoda un teiſchana un mannim ſchinii neddelā dimi ſprediſti wehl jaſaleek galwā. Lai Deewa Tewi uſturr laſſitajs pee ſpirgtas weſſelibas un paleezi draugam draugs.

Rakſihts 20tā Juhni 1844.

W. P.

(Smeeklu ſtohtinsch.)

Wahzſeimē Briffelis pilſatā, kahds jauns zil-weks gribbedams laulibā dohtees, prezzejis pehz ween un ohtra ſeewiſchka, bet wissas atteiſuſchās, ſtehlobamees ka nabbagš eſſoht; jo bes naudas ſewu ſchiniiſ lepndis laiſb̄s ne warroht uſtureht. ſeewu gribb, naudas naw, un bes naudas ſewu newarr dabbuht, — woi naw behdu un nelaimes deesgan.

Bet reds ka gudri no sawahm behdahm isglahees! Sarakstijis lohses grahmatu, kur pats se wi, par desmit tuhktoschu lohsehm, kas katra kwart rubli sudr. maksa leek islohsetees, un kam ta laime krittihis winneht, ta paturr winnu ar wissu naudu, few par draugu. Echo grahmatu suhta apkahrt pee jauneeim seewischkeem, un teiz, ka jaw tuhktosch lohses eshoht isnemtas.

Teesas fluddinashanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserikas Majesteetes, ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walsts ic. ic. ic., tohp no Wezz-Satikkes pagasta teesas, us ta nomirruscha muischas un pagasta teesas frihwerai Heinrich Weltmann mahtes lubgshanan, zaur scho wissi un iklatri, kam kahdas prassishanas buhtu pee tahs atlikusches mantas ta peemlnneta nelaika, usaizinati, lihs 22tru Juhli f. g., kas par to weenigu un isslehgshanas terminu nolikts, ar sawahm prassishanohm pee Wezz-Satikkes pagasta teesas peeteiktees. Wezz-Satikkes pagasta teesa, tai 26ta Mei 1844.

(L. S.) ††† Didsche Didrichsohn, pagasta wezz.
(Nr. 17.) C. Schepsky, pagasta teesas frihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserikas Majesteetes, ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walsts ic. ic. ic., tohp no Preckules pagasta teesas wissi tee, kam taifnas prassishanas buhtu pee ta scheit nomirruscha wagagara Anfs Krohberga, — tapat arri wissi tee, kas tam nelaikim fo parradâ buhtu, — zaur scho usaizinati, 2 mehneschu starpa, no appakschrakstitas deenab, pee schihs pagasta teesos peeteiktees; zittabi tee, kas ne buhs peeteikusches, wissu launumu, kas no tam warretu zeltees, few pascheem warrehs peelibidinaht. To buhs wehrâ likt! Preckule, tai 2trâ Juhni 1844.

(Nr. 73.) ††† Waltu Ewald, pagasta wezzakais.
J. Bluhmann, pagasta teesas frihweris.

* * *

Wissi tee, kam kahdos taifnas parradu prassishanas pee ta lihdsschinniga fainneeka Janne no Sihlu Tschakstu mahjahn buhtu, kas nespbehzibas dehl sawas mahjas atdevis un par kura mantu leelu parradu lobbud konfurse nospreesta, tohp usaizinati, wifewehlak libds 22tru Juhli f. g. pee Wirkusmuischas (Heiden) pagasta teesas peeteiktees, jo wehlak newereni wairb ne klausih. Wirkusmuischâ, 27ta Mei 1844.

(L. S.) ††† Friz Leinah, pagasta wezzakais.

(Nr. 62.) C. Moeller, pagasta teesas frihweris.

Naudas, labbibas un prezzi tigrus us plazzi. Nihgâ, tanni 19ta Juhni 1844.

		Sudraba				Sudraba	
		naudâ.		Nb.	Kv.	naudâ.	
I	jauns dahlberis	geldeja	I	33		I	pohds kannepu
I	puhrs rudsu	tappe mafsahts ar	I	35		I	linnu labbalas surtes
I	kweeschu	—	2	30	I	—	fliftakas surtes
I	meeschu	—	I	5	I	—	tabaka
I	meeschu - putraimu	—	I	50	I	—	dselses
I	aušu	—	—	65	I	—	sweefia
I	kweeschu - miltu	—	2	60	I	muzza filku, preeschu muzzâ	—
I	bihdeletu rudsu - miltu	—	I	75	I	—	wihkshnu muzzâ
I	rupju rudsu - miltu	—	I	35	I	—	farkanas fahls
I	firnu	—	I	40	I	—	rupjas leddainas fahls
I	linnu - fehklas	—	2	25	I	—	rupjas baltas fahls
I	kannepu - fehklas	—	I	25	I	—	smalkas fahls
I	kimmenu	—	5	—			4

Vrihw driskeht.

No juhrmallas gubernementu augstas waldischanas pusses: Waldischanas-raths A. Beitler.

No. 229.